

פרטי כל מס.ג/14

מישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה ביום
שלישי, ג' בסבת תשי"א (12.12.1950)
בשעה 8.30 לפנ"הצ.

נ ו כ ח י ם : י . ש פ ר י נ צ ק - י ו ך ה כ נ ס ת
נ . נ י ר - ס ג ן י ו ך ה כ נ ס ת

חברי הועדה:

- י . ה ר ר י - ה י ו ך
- פ . א י ל נ י ת
- י . ב ר - י ה ו ר ה
- ד . ב ר - ד ב - ה א י
- מ . ג ר ב ו ב ס ק י
- א . י . ג ר י נ ב ר ג
- א . ג ר ב ך ו ר ה
- מ . י ע ר י
- צ . י ה ו ר ה
- י . כ ס ה
- ש . כ ך ץ
- א . מ ז ו ר
- מ . ב ו ר ו ק
- א . ד ז י א ל - נ א ו ר
- א . צ י ז ל י נ ג
- א . ש פ ט ל
- א . ת ב ו ר י
- ז . ג ל ו ס ק א (ב ז כ ו ת ד ע ה מ י י ע צ ת)
- נ . י ל י ן - ס ו ר ( )

מוזמנים:

- ה . צ ד ו ק - ה מ ש נ ה ל י ו ע ץ ה מ ש פ ט י
- פ ר ו פ . ש ק י - מ ט ע ם מ ש ר ד ה מ ש פ ט י ם
- מ . ר ו ז מ י - מ ז כ י ר ה כ נ ס ת
- א . צ י ד ו ן - ס ג ן מ ז כ י ר ה כ נ ס ת .

ח ס ר י ם :

- ע . א ס ף
- ח . ב ן - א ש ר
- מ . ב ן - ע ס י
- י . ס ר ל י ן
- ת . ט ו ב י
- ה . ק ו ק

סדר-היום:

- א . פ ר ק ד .
- ב . פ ר ק י . ג .
- ג . ה צ ע ו ת ל ס ד ר - ה י ו ם .

פרק ד' - מוני קולות:

סעיף 17: - ו-18:

ד. בר-רב-האי:
כדי למנוע מקריות בספירת הקולות הצענו לקבוע
8 או 6 מוני קולות מבין חברי הכנסת והיו"ר
קובע מי מהם ימנה את הקולות.

היו"ר י. הררי:
אינני רואה כל פחיתות בכך אם המזכיר או
אחד מסגניו ימנו את הקולות ואני מציע שנמשיך,
כפי שנהג עד עתה, שהמזכיר או אחד מסגניו מונים את הקולות.

הצבעה

ברוב של 7 קולות נגד 2 קולות מחליטים
שספירה תעשה כרגיל ע"י מזכיר הכנסת
או אחד מסגניו.

מחליטים

פרק ד' - מוני קולות - ינוסח כדלקמן:

בחירת מוני קולות
17. ספירת הקולות תעשה כרגיל
על-ידי מזכיר הכנסת או אחד
מסגניו.

תפקידי מוני קולות
18. יחליט היושב-ראש על דעתו או
לפי דרישת אחד מחברי הכנסת
בכל הצבעה, שספירת הקולות
תעשה על-ידי מוני-קולות - יקבע
היושב-ראש מתוך חברי הכנסת מוני
הקולות, שנים או יותר ויטיל עליהם
ספירת הקולות.

ענין ספירת נספעים יועבר לפרק י"ג.

סעיף י"ג - סדר ההצבעה:

סעיף 66:

היו"ר י. הררי:
בנוגע לסעיף זה כתב לנו שר המשפטים את הדברים
הבאים:

"כנראה הושמר לגמרי הסעיף החשוב שנמצא בתקנון
מועצת המדינה הזמנית שאין להעמיד להצבעה הצעה שלא בידונה מקודם בוועדה.
אני מבקש, איפוא, לקול אם לא כדאי להכניס לפני סעיף 66 סעיף חדש בזו הלשון:

(א) הצעה שאינה הצעה בדיון על הצעת חוק, אין
להעמידה להצבעה אלא אם הועברה תחילה לוועדה המתאימה ונידונה בה.

(ב) לא חזר בו המציע מהצעתו, תחזיר הוועדה את ההצעה
לכנסת עם דו"ח על הדיון שנתקיים בוועדה. הדין וחשבוני יסתיים באחת ההסלחות
הבאות: (1) לקבל את ההצעה, או;
(2) להעביר את ההצעה לממשלה, או;
(3) לדחות את ההצעה.

לגבי החלטת הוועדה על המלצה כאמור, אין זכות הסתייגות.

(ג) תקנה זו לא תחול על הצעה להניע לממשלה אי-אמון;

אולם אין מעמידים להצבעה הצעה להבעת אי-אמון לממשלה, אלא בעבור לא פחות מ-24 ולא יותר מ-48 שעות מזמן הגשתה למליאת הכנסת.

חלק מהדברים האלה נכלל בסעיפים אחרים.

ד. בר-רב-האי:

ח. צדוק:

נדמה לי שבפנינו הנוכחי של סעיף 66 יש 2 פגמים ענייניים. הפגם הראשון הוא, שלפי הנוסח הזה יכול חבר להציע הצעה בצורה שאינה מאפשרת להשיב עליה "בעד" או "נגד"; ההצעה יכולה להיות מוגשת בצורה שאפשר להשיב עליה בדרכים אחרות.

הפגם השני הוא, שהסעיף הזה מאפשר ליו"ר לשנות ולשפר את ההצעה שהגיש חבר, כדי לתת לה צורה, שאפשר יהיה להשיב עליה "בעד" ו"נגד". לי נדמה שההצעה מלכתחילה צריכה להגיע בצורה המאפשרת להשיב עליה "בעד" או "נגד", מבלי שהיו"ר יוכל לשנותה.

י. בר-יהודה:

אני חושב שיש כאן טעות: היו"ר אינו רשאי לשנות שום דבר בנוסח הדבר העומד להצבעה. הוא צריך להעמיד אותה להצבעה רק "בעד" ו"נגד" ונמנעים. הוא אינו צריך להוסיף שום דבר. הוא אינו יכול להעיר בקשר עם זה, הוא אינו יכול לשאול שאלות - הוא יכול רק להציג את השאלה "בעד", "נגד" או נמנעים. ברור, על כל פנים, שזאת הכונה.

מ. יערי:

אם אומרים שהיו"ר מנסח את זה בצורה המאפשרת זאת - ז.א. שהוא מנסח את ההצעה. צריך כאן לכתוב "ההצעה מוגשת", ולא היו"ר מגיש.

ד. בר-רב-האי:

הקושי אינו בניסוח הזה. את הקושי אני רואה בדבר אחר. הסעיף הזה יוצא מתוך הנחה שכל הצעה עוברת את ההצבעה "בעד" ו"נגד". אין זה צופה לשאלה אם יש שתי הצעות מנוגדות או לא מנוגדות, או אלטרנטיביות. השאלה היא אם גם במקרה כזה צריך להצביע כל הצעה "בעד" ו"נגד". קושי זה נובע מהניסוח הזה.

היו"ר י. הררי:

לדעתי המסנה ליועץ המשפטי צודק בהחלט מפני שפה מטילים על היו"ר חובה, מפני שאם יהיה כתוב פשוט שההצעה המוצעת להצבעה צריכה להיות מנוסחת בצורה המאפשרת להשיב עליה "בעד" או "נגד", ממילא היו"ר יקפיד על כך. זהו תפקידו של היו"ר - להקפיד. אבל, זה מטיל חובה על כל אחד המציע הצעה לנסח אותה בצורה כזאת שאפשר יהיה לעשות עליה "בעד" ו"נגד". אשר לבעיה שהתעוררה, באיזה אופן יצביעו - זו בעיה אחרת שצריך אולי לברר אותה. אבל, פה דנים בניסוח הדברים.

א. תבורי:

אתה אומר שכל מציע צריך להשתדל לנסח את הצעתו בצורה זו - ז.א. זו ששאלה, אינך מחייב את המציע. בניח שהוא חייב לנסח את ההצעה בצורה כזאת שאפשר יהיה לענות עליה "בעד" ו"נגד" - מה פרוש "חייב"? ומה אם הוא בכל זאת, אחרי ככלות הכל ינסח את ההצעה בצורה כזאת שאי-אפשר לענות עליה "בעד" ו"נגד"? לכן צריך לכתוב כאן משהו על הפרדוגטיבה של היו"ר לשנות את ההצעה כדי שאפשר יהיה להעמידה להצבעה. צריך להיות ברור שבמקרה שתהיה הצעה שחלק מן החברים יחשובו שאי-אפשר להצביע עליה "בעד" ו"נגד" וחלק יחשוב שכן אפשר לעשות כאן - היו"ר הוא המכריע.

ד. בר-רב-האי:

אני מציע לכתוב: "ההצעה המוצעת להצבעה תנוסח בצורה כזאת המאפשרת להשיב "בעד" ו"נגד".

י. בר-יהודה:

את המלה "תנוסח" צריך להוציא, כי באיזו צורה שאני אנסח את הצעתי, היו"ר מעמיד אותה להצבעה "בעד" ו"נגד". אם הדבר הזה נוגע לבטויים מעליבים או דברים דומים - אין זה שייך הנה, אלו הן הוראות כלליות, על זה כולנו מסכימים. כאן מדובר רק על זה אם אני בעל נוסח יפה או לא. בניח שתקבל הצעה להעביר לוועדה לניסוח נוסף - יחליטו על כך. על-כל-פנים אי אפשר לתת לאף אחד אפשרות להיות המנסח של ההצעות, לא של הממשלה כאשר הממשלה מציעה, לא של הוועדה כאשר הוועדה מציעה, וגם לא שלי כאשר אני מציע/ זאת כמסתייג, כפרט. הנוסח הוא אל אחריותו של המנסח. אם אין הוא טוב - לא יקבלו אותו. לדעתי עלינו לכתוב כאן: "על כל הצעה הטעונה הצבעה ישאל היו"ר מי בעדה" ו"מי נגדה". זהו כל תפקידו של היו"ר. אנחנו בזה גם מגבילים אותו.

היו"ר י. הררי:

ישנם פרלמנטים ששם אי-אפשר להביא הצעה לסדר-היום, כפי שמביאים אצלנו, למשל "להעמיד לדיון שאלת המעברות". שם אין דבר כזה. מה שמעמידים לדיון צריכה להיות הצעה להחלטה. למשל: להעמיד לדיון הצעה להחלטה הכנסת שהמצב במעברות הוא ללא נשוא. החבר טוחר להביא את הנוסח להצבעה, אחרת - אי-אפשר להביא את זה בפני הבית. כך צריך להיות כתוב בתקנון. אם חבר אינו יודע לנסח הסתייגות - הוא פונה למישהו ומבקש להעזר על-ידו בניסוח הסתייגות. כך צריך גם להיות בענין זה. אם היו"ר רואה שההסתייגות אינה הסתייגות הוא אינו צריך להצביע עליה. לדעתי, אי-אפשר להצביע על כל דבר שהוא.

כיצד נעשה הדבר? - אנו קובעים בתקנון כלל פשוט, שכל מה שמובא לכנסת להצבעה צריך להיות בצורה שאפשר להצביע עליו "בעד" או "נגד" - אחרת אי-אפשר להביאו לפני הכנסת להצבעה. אם חבר יציע דבר לא טוב - יחזירו לו. (א. תבורי: מי מחזיר לו?) היושב-ראש, או כל אחד מחברי הכנסת יקום ויגיד: זו הצעה שאי-אפשר להצביע עליה "בעד" ו"נגד" ויחזירו את ההצעה לוועדה או לאיזה מקום אחר לניסוח.

השאלה במעייף 66 היא: אם נותנים סמכות ליו"ר או אין נותנים. ברמה לי שברגע שמוציאים טפה את היושב-ראש וקובעים אין צריכה להיות מובאת הצעה - מטילים חובה על כל חבר כנסת ומטילים חובה על כל הצעה להיות מנוסחת בצורה שאפשר יהיה להשיב עליה "בעד" ו"נגד", וממילא מטילים, על-ידי-כך חובה על היו"ר להעיר לכל חבר שהצעתו אינה מנוסחת בצורה כזאת, לנסח אותה מחדש.

י. כסה:

אינני מבין מה הצורך להניס למיטת סדום כזאת את האפשרות של ההצבעה "בעד" ו"נגד". (י. הררי: מה יש עוד להצביע מלבד "בעד" ו"נגד"?). אנחנו חיים כבר במסגרת פרלמנטרית שנתיים ואנחנו רואים אפוא אי-אפשר להכניס את ההצבעות למיטת סדום של "בעד" ו"נגד".

היו"ר י. הררי:

את הערתך צריך להכניס לאיזה מקום אחר בפרק זה. השאלה העומדת בפנינו כרגע צריכה להיות מנוסחת בצורה כזו.

י. כסה:

אם מדובר כרגע רק על נוסח ההצעות - אני שואל: האם יש מעייף כזה, ובאיזה מקום יש מעייף כזה? אני רוצה שתהיה אפשרות כזאת.

א. שפטל:

לדעתי צורך חבר הכנסת בר-יהודה, כי הצעת חוק למשל אי-אפשר לנסח בצורה כזאת שאפשר יהיה להשיב עליה "בעד" או "נגד". היו"ר יכול רק לשאול: "החוק מתקבל או לא?" ההצעה יכולה גם להיות בצורת החלטה של ועדה ובכל מיני צורות אחרות. השאלה צריכה להיות: מתקבל או לא.

ח. צדוק:

אני מציע את הנוסח הבא: ההצעה המוצעת להצבעה לא תוצג להצבעה אלא אם צורתה מאפשרת להשיב עליה "בעד" או "נגד". (מ. רוזשי: לפעמים לאחר שמתקבלת החלטה מצביעים על הועדה המתאימה, ואי-אפשר כשתי ההצבעות להצביע "בעד" ו"נגד").
כמה מלים להנמקת הצעתי:

העקרון הראשון שאני מתבסס עליו הוא, שהמציע הוא בעל הבית על הצעתו ואיש אינו יכול לשנות, לנסח או לתקן את הצעתו. דבר שני: לא כל הצעה ראויה להצבעה - היא צריכה למלא אחרי דרישה מטרימט וזו הדרישה הקבועה פה, כדי שהיא תהיה ראויה שיעמידו אותה להצבעה. הדבר השלישי הוא: הסדר שאנו קובעים בפרק השני. נדמה לי שזה צריך להיות מנוסח בצורה כזאת שיתאים לענין ההצעה. הוא צריך להגיד: איננו מצביעים, אלא אם ההצבעה ממלאת אחרי הדרישה שאנחנו רוצים שהיא תמלא אחריה.

עליכם להחליט אם לנסח את הסעיף הזה בצורה שלילית או חיובית. אם אומרים באופן חיובי "תוצג" - מטילים על היו"ר מראשית להציג אותה בצורה מטרימט, אפילו אם לפי טהרות אינה ניתנת להצבעה. הכוונה היא שההצעה צריכה להנתן בצורה כזאת שאפשר להצביע עליה "בעד" ו"נגד", ולא שהיו"ר חייב להציג אותה בצורה כזאת. בתקנון צריך יהיה לקבוע את האדם או המוסד שיקפיד על כך שההצעה תהיה מנוסחת בצורה כזאת. מי שיהיה מסונה על כל התקנון יהיה גם אחראי על שמירת כונת הסעיף הזה, שההצעה צריכה להיות ראויה להצבעה, ולא שכל הצעה אפשר להצביע בין שהיא מכילה שאלה הגיונית ובין שאין בה כל הגיון.

א. י. גרינברג:

האם לפי דברייך יוכל היו"ר לשאול "מי בעד הצעת בר-יהודה ומי נגדה?"

ח. צדוק:

ברור.

א. י. גרינברג:

הצעה אינה מוצגת.

היו"ר י. הררי:

יכול להיות מצב שהממשלה מציע משהו ואתה טוען שאי-אפשר להצביע עליה "בעד" או "נגד" - אזי, תקום ותודיע ליו"ר שלפי סעיף 66 של התקנון אי-אפשר להצביע על הצעה זו של הממשלה מפני שהיא אינה מנוסחת בצורה כזאת שאפשר יהיה להצביע עליה "בעד" ו"נגד". היו"ר יברר את השאלה בהסתמכו על התקנון ויכריע.

י. בר-יהודה:

פה חסר סעיף בקשר לחלוקת הצעה. אם מותר ולמי מותר, מפני שאם מותר - הרי זה לגבי הכל. האם מותר לדרוש הצבעה על חלקים של הצעה? אני בעד זה שרשות כזאת תהיה לגבי הצעות והצעות אחרים. אם רשות כזאת ישנה - ברור שהנוסח הוא כזה.

היו"ר י. הררי:

זה דבר חשוב מאד שיש להכניסו כאן. אבל איזו הצעה שלא תהיה, סעיפים או לא סעיפים - היא צריכה להיות מנוסחת בצורה כזאת שאפשר יהיה להצביע עליה "בעד" ו"נגד" או להמנע. ישנה הדוגמא הקלסית של עד ששואלים אותו: האם אתה חדלת לשקר באופן מתמיד - כן או לא? הוא אינו יכול לענות לא כן ולא לא. יכולים למצוא עשרות דוגמאות כאלה.

י. בר-יהודה:

מכל הפרקטיקה שלנו לא תוכלו לתת דוגמא.

ח.מ.

ש. כ"ז:

הבעיה קיימת בכלל, אבל היא אינה בעיה שקיימת לעתים קרובות ואפשר למצוא לה פתרון במקום. כאן לא נוכל למצוא לה פתרון. הפתרון הוא להמנע מהצבעה או לבא בהצעות לסדר. (י. הררי: יוצר מצב כזה שחלק יוכל להצביע "בעד" וחלק שצ"ל לא יוכל להצביע "נגד" למרות שהוא רוצה להצביע "נגד" והוא ימנע והדבר יעבור). אפשר לומר שהנוסחה אינה ניתנת להצבעה.

ד. בר-רב-האי:

אני בעד הגדרות חיוביות.

ח. צדוק:

אני מציע לכתוב: "הצעה הטעונה הצבעה תהיה כצורה המאפשרת להשיב עליה "בעד" או "נגד".

י. בר-יהודה:

אני מציע לכתוב: "על כל הצעה הטעונה הצבעה ישאל היו"ר "מי בעד ומי נגד".

היו"ר י. הררי:

נחליט תחילה אם אנו מקבלים את העקרון שישנו בהצעת חבר הכנסת בר-יהודה, ואחר-כך נחליט על הנוסח.

הצבעה

ב-6 קולות נגד 5 קולות נדחה העקרון שבהצעת חבר הכנסת בר-יהודה.

מחליטים

סעיף 66 ינוסח כדלקמן: "צורת הצעה" "הצעה הטעונה הצבעה תהיה כצורה המאפשרת להשיב עליה "בעד" או "נגד".

י. בר-יהודה:

אני מתנגד לנוסח זה.

2. הצעות לסדר-היום:

א. רוזנאל-נאור:

הויכוח על שמעברות שהוחלט בו אתמול בפסק אתמול בהודעת היו"ר שהוא יימשך רק בשבוע הבא. נושא זה, לדעתי, מחייב דיון רחב, מסוּשך ורצוף עד שייגמר ואני חושבת שצריך היה הפעם לתת לכנסת את האפשרות לגמור אותו.

היו"ר י. הררי:

חברת הכנסת רוזנאל נאור מציעה שועדת הכנסת תדון על הודעת היו"ר שאין ממשיכים היום בדיון על המעברות. ראשית עלינו להחליט אם אנו מקבלים את ההצעה הזו ואני מקווה שאיש לא יתנגד לכך שנדון בזה כנסעיף ראשון.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת:

לא היתה שום כוונה להפסיק את הדיון, אלא ששרת העבודה לא יכלה להיות נוכחת בשעת הדיון ולכן הופסק. הנשיאות התכונה לסיים את הדיון הזה.

י. כסה:

אני מסתומם על הצעתו של יו"ר הכנסת שמספר חתימות יקבע את הדחיפות או את אי הדחיפות שבהצעה לסדר-היום. אני מתנגד לכך מטעם פשוט: ישנה זכות קוסמית של חבר כנסת בתור חבר כנסת. הסעיף הזה מדבר על זכותו של חבר כנסת להציג שאלה על סדר היום והיושב-ראש שלנו אומר שעליו להניא 30 חתימות. אינני מסכים לכך. לחבר כנסת ישנה זכות לחשוש שהשאלה שהוא מציע היא דחופה; ליושב-ראש הכנסת ולנשיאות יש זכות אבסולוטית לקבוע שהיא אינה דחופה ולמציע ישנה זכות לערער לפי הפרוצדורה המקובלת.

אני מתנגד לכך משתי סיבות:

א. אינני רוצה שחבר כנסת יהיה זקוק לאישור של 30 איש, שהשאלה הזאת היא דחופה. למעשה, ברוב המקרים איש זה נותן לחברים את האפשרות להציע הצעה כזאת, כי אין להם 30 חתימות. לפי תפיסתי איננו רשאים להשיב חברי כנסת שיחזרו על פתחי חברים אחרים כדי לקבל חתימות.

ב. אינני מעוניין ליצור בלוקים ממלכתיים. על-ידי כך שהאחד יוכל להשיג 30 חתימות והשני לא יוכל - ירבה אותו החלק בהצגת שאלות לסדר-היום.

ג. יהודה: אני מצטרף לדעתו של חבר הכנסת כסה.

ד. בר-רב-האי: אני מסכים לדעתו של חבר הכנסת כסה אבל ברצוני לשכנע את יושב-ראש הכנסת. כל העניין הזה של 30 חתימות עושה פלסטר כל אפשרות לא לראות את ההצעה כדחופה. על-ידי כך ש-30 חברים רואים אותה כדחופה - העניין הוכרע. אנחנו מתחילים בעניין הצעות לסדר-היום, רגילות, שהכנסת שומעת אותם פעם אחת מתוך 10 ישיבות. אם ישנה הצעה הנראית לחבר/ת כדחופה הוא אינו זקוק לחתימה. זאת היא זכותו הפרלמנטרית של חבר הכנסת להציע הצעה והוא רשאי לראות אותה כדחופה. ישנן אפשרויות שונות: ייתכן שהוא יפגש גם עם דעת הממשלה שהשאלה היא דחופה, ואז נפתרה הבעיה. אבל, אם יושב-ראש הכנסת חולק על הדחיפות - קיימת הבעיה ואז היושב-ראש מכריע והחבר רשאי לערער בפני ועדת הכנסת. אני חושב, שיש להגביל רק את הדיון בשאלת הדחיפות בוועדת הכנסת. כוועדה צריך רק החבר החושב את השאלה לדחופה למסור את ניסוקו והמתנגד את ניסוקיו הוא - והוועדה מחליטה. סדר דיונים כזה היה מאפשר מהלך תקין של העניינים.

א. ציזלינג: הפרוצדורה צריכה להיות פשוטה, אבל מאידך היא צריכה לאפשר לחבר כנסת להגיש לעניין של חתימות בלי קושי מיותר.

אני מתחיל בעניין של פניה של יחיד לנשיאות ואני מסכים שהנשיאות יכולה לקבוע שהעניין הוא דחוף גם על יסוד פניית יחיד. אבל, כאשר הנשיאות מחליטה שאין העניין דחוף - אין ערעורים. אחרת, לא תגמור ועדת הכנסת את דיוניה.

אחרת הדבר אם מוגשות חתימות על-ידי קבוצה של חברי הכנסת. אין הדברים האלה נעשים כך שכל אחד יכול לקבל גמילות חסד אצל השני. לכל שאלה דחופה יש על-פי-רוב למישהו עניין חיובי או שלילי בה, ולא תמיד תהיה עשרה הדדית בעניין זה - לפעמים גם ההיפך. אבל אם ישנה קבוצת אנשים - אני מציע שזאת תהיה קבוצה של 15 - 20 איש - ועל זה אי-אפשר לומר שאין ערעור.

היו"ר י. הררי:

הבעיה הראשונה זהו עניין היום העשירי והתעוררה השאלה אם היום העשירי נקבע לשם הבאת הדברים לסדר באותו יום, או לשם וויכוח. לי נדמה, שבנקודה זו כמעט שלא היו חילוקי דעות, שביום העשירי - שלפחות ישיבה אחת מתוך עשר ישיבות מסוריינת לחברי הכנסת להביא הצעות לסדר-היום באותו יום - אם כל

היו"ר י. הררי:

היום עובר בהצעות לסדר-היום - הרי זה טוב. אם לא - עודף הזמן שנשאר משמש לדיון לעצם העניינים. אך דברים שהוכנסו כדחופים אינם צריכים לחכות ליום העשירי. דברים שנתקבלו והוכנסו לסדר-היום לשם דיון - מועמדים לסדר-היום כמו כל טעיף אחר. על זה אין חלוקי דעות.

דבר שני: מידת הדחיפות של הצעות לסדר-היום. התעוררה השאלה מי יחליט אם הצעה היא דחופה או לא. בהצעת התקנון כתוב שהחלטה היא של הנשיאות והערעור הוא בפני ועדת הכנסת. נשמעו דעות שונות בענין זה: דעה אחת - להשאיר את הדבר כפי שהוא בהצעת התקנון; ז.א. הנשיאות קובעת והערעור בפני ועדת הכנסת. דעה שניה: שהקובע לדחיפות ההצעה הן מספר חתימות המלוות את ההצעה; אם תהיינה מספר חתימות מסוים, סמילא ההצעה בעשית דחופה, ואז - הנשיאות אינה יכולה בכלל לשקול את שאלת הדחיפות. דעה שלישית: ההכרעה בידי הנשיאות והערעור בפני גוף מצומצם שאינו ועדת הכנסת אלא ועדת הפבסטים או ועדה מצומצמת אחרת שתבחר ע"י הנשיאות. היתה הצעה שההכרעה היא בידי הנשיאות והגוף המצומצם הזה יהיה הנשיאות.

ה צ ב ע ה

ברוב של 10 קולות נגד 3 קולות
הוחלט שהקובע בענין הדחיפות
אינו מספר חתימות אלא שקול אחד.

היו"ר י. הררי: ברור שהשקול הוא צריך להנתן לנשיאות - על זה איש אינו חולק. השאלה היא אם יהיה ערעור על החלטת הנשיאות או לא.

י. כסה: אני מציע "ערעור" בפני ועדת הכנסת, ע"י ועדה מיוחדת שממחר מתוכה.

י. בר-יהודה: אם מחליטים על ועדת הכנסת, הרי זה אומר שהועדה כולה.

היו"ר י. הררי: אלה שהתנגדו לוועדת הכנסת אמרו שזה גוף יותר מדי כבד, כי אם תהיינה 25 הצעות דחופות ויצטרכו לדון על כל אחד מן הערעורים ועדת הכנסת לא תסיים את דיוניה. הנמוק השני הוא שההכרעה בוועדת הכנסת הן לא לגופו של ענין, אלא לפי הסיעות ובוועדת הפרושים הדיונים הם ענייניים יותר. ועדת הפרושים הורכבה לא על בסיס אשכנזי, אלא על בסיס אישי. לדעתי, אין גוף מצומצם מתאים יותר מאשר הנשיאות עצמה. ז.א. שלא יהיה ערעור.

עלינו להחליט קודם כל אם יהיה ערעור או לא יהיה.

ה צ ב ע ה

ברוב של 11 קולות נגד 3 קולות
הוחלט שיהיה ערעור על החלטת
הנשיאות.

עלינו להחליט עתה בפני מי אפשר יהיה
לערער. ישנה הצעה של ועדת הכנסת
וישנה הצעה של ועדת אחרת יותר מצומצמת.

הי"ר י. הררי:

כאשר אומרים ועדת הכנסת, אין זאת אומרת
שועדת הכנסת אינה יכולה למסור את זכותה
לוועדה יותר מצומצמת.

ד. בר-רב-האי:

אם ועדת הכנסת תמסור סמכות לוועדה יותר
מצומצמת אפשר יהיה תמיד לערער בפני
ועדת הכנסת. אם יהיה כתוב בתקנון "ועדת הכנסת" - היא תעשה בזה כפי
שהיא תבין. השאלה העומדת בפנינו היא אם הערעור יהיה בפני ועדת הכנסת
או בפני גוף נבחר-תלוי.

הי"ר י. הררי:

לדעתי ועדת הכנסת אינה גוף מתאים
לדיונים על דחיפות או דחיפות הצעה.
אני הייתי מציע שהועדה תהיה מורכבת מהנשיאות וי"ר ועדת הכנסת.

י. שפרינצט - י"ר הכנסת:

עלינו להחליט תחילה אם הערעור הוא
בפני ועדת הכנסת או ועדה אחרת - ואם
יוחלט על גוף אחר - נחליט מה הוא הגוף הזה.

הי"ר י. הררי:

אני מציע שהערעור יהיה בפני ועדת הכנסת.

י. כסה:

אם יחליטו שועדת הכנסת, אני אדרוש
שהערעור יהיה בפני כל ועדת הכנסת.

הי"ר י. הררי:

אני מציע שנחליט על ועדת משנה של ועדת
הכנסת.

י. בר-יהודה:

ועדת הכנסת היא סוכרנית על כל ועדות
המשנה שלה.

הי"ר י. הררי:

אני מציע ועדת משנה של ועדת הכנסת,
ההכנה יוכל להשתנות, אבל לא סמכויותיה
הסופיות. אני רוצה למנוע כאן 3 דברים:

י. בר-יהודה:

א. אני רוצה למנוע שאם פניות למליאה
בכל ענין; ב. אני רוצה שיהיה מוסד יותר מצומצם. ג. שנחליט על תקופת
נסיון ולאור הנסיון הזה נחליט להבא. (י. הררי: לא ברור אם ועדת
המשנה תחליט סופית) לכן אני אומר ועדת משנה בשם ועדת הכנסת.

ס. גרבונסקי:

הבינותי את הצעת חבר הכנסת בר-יהודה
ואני חושב שהערעור שלו הוא נכון.
ועדת הכנסת יכולה תמיד למסור יפוי כוח להחליט סופית לוועדת משנה שלה.
(י. הררי: האם אי-אפשר יהיה לערער על החלטת ועדת המשנה?) לא. החלטתה
סופית בשם ועדת הכנסת, אבל במקום 23 חברים ישנו שם 5 חברים. (י. הררי:
בדרך כלל אין ועדת משנה שהחלטתה סופית - הצעתך היא שהדבר יכתב בפרוש?)
באופן תאורטי הסמכות העליונה היא תמיד בידי ועדת הכנסת ותהיה החלטה
פנימית שהחלטת ועדת המשנה היא סופית ושאינן לערער עליה.

היו"ר י. הררי:

אם כולם מסכימים לכך שיאמר שמפורש ש
שהערעור יהיה בפני ועדת הכנסת שתבחור
בועדת משנה והחלטות ועדת המשנה תהיינה סופיות - אין צורך להצביע על כך.

עכשו עלינו להחליט מה יהיה במקרה
של מספר הצעות דומות לסדר-היום. יכולות להיות מספר הצעות עם גוונים
קלים מאוד. בשאלת השאלה: מה על היו"ר לעשות. עלינו להביא בחשבון
שדוקא בענין החינוך תהיינה לשני מציעים כוונות שונות. יכולות להיות
כמה הצעות דומות ואם כל אחד ידבר באותו ענין יתעורר ויכוח כללי עוד
לפני שיוחלט להעמיד את הענין בסדר-היום.

י. כסה:

ברור שהכנסת צריכה להתגונן בפני אפשרות
כזאת. אני מציע שבדרך כלל ינמק רק
אחד המציעים את ההצעות הדומות אבל במקרה שיש מסוק נוסף יכול המציע
השני להוסיף את הנמוק שלו ממקומו מבלי לעלות על הסף. אני סוכן
לותר על הדבור מהמקום. לי חשוב שבמקרים כאלה יברור היו"ר אחד מן המציעים
והוא ינמק. יכול להיות לפי הסדר שהוגשו ההצעות.

א. רוזנאל-נאור:

יש להבדיל בין הצעות על אותו נושא
ובין הצעות על שלקים שונים של אותו הנושא.
למשל, בדיון על המעברות היו 4 או 5 הצעות: המצב במעברות, המצב במעברות
לקראת החורף או לקראת הגשמים - זהו בהחלט אותו הנושא. אבל אם ישנה
הצעה לדון על הדיון והצעה לדון על החנוך - אלה הם נושאים נפרדים
וצריך לנמק כל אחת מן ההצעות האלו. אם הוגשו הצעות זהות - בא בחשבון
להנמקה הספיע הראשון. אבל צריך לקבוע את ההבחנה הזאת. אבל, אם ישנן
7 הצעות על המצב במעברות וישנה הצעה אחת כוללת על כל המצב במעברות -
אני מסכימה שיתקבל דיון כולל על המעברות.

י. בר-יהודה:

נאמר כאן שאם מישהו הציע דיון חלקי
ומישהו הציע דיון כולל - מקבלים את
הדיון הכולל. תארו לכם שהענין החלקי הוא דחוף ואלו הענין הכולל אינו
דחוף - איני יכול להסכים לכך שהענין הדחוף ידחה בגלל הענין הבלתי-דחוף.

אני יכול להסכים לכך שלמי שיש נמוקים
נוטפים או נמוקים סותרים לנמוקים שנמטרו ע"י המציע הראשון - תנתן רשות
הודעה, - אך ורק הודעה - ל-3 רגעים.

ד. בר-רב-האי:

אני איני יכול לקבל את הצעתו של חבר
הכנסת בר-יהודה כי מצביעים על ההצעה ולא
על הנמוקים. צריך להיות עקרון, שבהצעות זהות הראשון בין המגישים הוא
המנמק, ובמקרים של ספקות הנשיאות היא הקובעת, אם אלו הן הצעות דומות
וזהות, או לא.

פ. אילנית:

ישנם חברים החושבים שכל תפקידנו הוא
להצביע ובזה גמרנו. זכותו של כל חבר
היא להעלות הצעה לסדר-היום ולנמק את הצעתו זו. אני סבורה שלא צריך
לבצל את זאת לרעה ושלא צריך להתפתח ויכוח פרינציפיוני. צריך לתת אפשרות
לשלושה מדברים: בעד דיון בכנסת, בעד דיון בועדה או בעד הורדה מסדר-היום.
והיו"ר יקבע למי הוא נותן אפשרות לדבר, וע"י כך נקסץ את הזמן. אני בעד
שמירת הזכות לכל מי שהגיש הצעה, לדבר 5 דקות.

א. צידון:

במקרה שחבר מציע הצעה והממשלה מסכימה
להעמיד אותה לסדר-היום - האם גם אז
דרושה הנמקה?

היו"ר י. הררי:

אין זה ענינה של הממשלה להחליט
אם יש להעמיד את ההצעה בסדר-היום
או לא. זהו ענינה של הכנסת.
הן זהות - הנשיאות או מישור אחר, מציע ההצעה.
עלינו לקבוע עכשו מי הקובע שההצעות

הצבעה

ברוב של 9 קולות נגד 4 קולות
הוחלט שהנשיאות היא הקובעת
מי מנקק את ההצעה לסדר-היום.

היו"ר י. הררי:

עלינו להחליט אם אנו מוטרדים ממכות
טלאה לנשיאות, או ממכות עם תנאים
מסוימים.

הצבעה

ברוב של 7 קולות נגד 6 קולות
הוחלט למסור לנשיאות סמכות
עם תנאים מסוימים.

היו"ר י. הררי:

עלינו להחליט כעת אם אנו מקבלים
את התוספת של חבר הכנסת בר-יהודה
שחנתן רשות הודעה לנמוקים נוספים או נמוקים סותרים,

הצבעה

1. ברוב של 8 קולות נגד 6 קולות
נתקבלה התוספת של חבר הכנסת
י. בר-יהודה.

2. ברוב של 9 קולות נגד קול אחד
הוחלט שרשות הדכור למציעים תנתן
באופן כרונוולוגי.

מחליטים

1. הנשיאות היא הקובעת אם הצעה לסדר-היום דחופה היא או לא.

2. חבר כנסת הטוען כי נפגע על-ידי החלטת הנשיאות רשאי
לערער בפני ועדת משנה של ועדת הכנסת, אשר תהיה מוסמכת
להחליט סופית בשאלה זו.

3. במקרה של מספר הצעות דומות לסדר-היום, תנתן הרשות
לנמק את ההצעה לחבר הכנסת אשר היה הראשון אשר הגיש
הצעה דומה כזו, ואחריו תנתן רשות הודעה למציעים
האחרים, כדי להוסיף נמוקים אחרים, או להסתייג מנמוקי
הקודמים, אם ימצאו צורך בכך (בתחום של שלושה רגעים
כל אחד).